

ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության երկրորդ
գործողությունների ծրագրի (2014-2016թթ.)
ինքնագնահատման միջանկյալ զեկույց

Սեպտեմբեր, 2015թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Ներածություն	3
Ազգային գործողությունների ծրագրի գործընթաց.....	4
<i>ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրի մշակման գործընթաց.....</i>	<i>4</i>
<i>ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրի իրականացման ընթացքում հանրային քննարկումներ</i>	<i>7</i>
Ինքնագնահատման զեկույցի շուրջ հանրային քննարկումներ և առաջարկություններ	8
Անկախ հաշվետվական մեխանիզմի հետազոտողի առաջարկություններ.....	8
ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրում ամրագրված պարտավորությունների իրականացման մասին տեղեկատվություն.....	10
Եզրակացություն	24

Ներածություն

Ժամանակակից աշխարհում հասարակություններն իրենց կառավարություններից պահանջում են լինել բաց, հաշվետու և արդյունավետ՝ ակնկալելով առավել ակտիվ քաղաքացիական մասնակցություն հանրային կառավարման գործընթացներում:

Հայաստանի Հանրապետությունը մշտապես ձգտում է օգտագործել գործուն ժողովրդավարության ապահովմանը նպաստող յուրաքանչյուր հնարավորություն: Այս առումով բարձր է գնահատվում [«Բաց կառավարման գործընկերություն»](#) (այսուհետ՝ ԲԿԳ) նախաձեռնությունը՝ որպես կառավարության բաց, արդյունավետ և հաշվետու գործելու, ինչպես նաև հանրային կառավարման ոլորտում ակտիվ քաղաքացիական մասնակցություն խթանելու մեխանիզմներից մեկը:

Ակներև է, որ մեր երկիրն չէր կարող անմասն մնալ ԲԿԳ գործընթացից: Դրա մասին է վկայում նաև այն փաստը, որ ԲԿԳ գործընթացը գտնվում է երկրի Նախագահի ուշադրության ներքո: [2015թ. ապրիլին «Արարատի ստորոտին» 5-րդ մեդիա համաժողովի ընթացքում ՀՀ Նախագահն իր ելույթում](#) կարևորել է Հայաստանի ակտիվ մասնակցությունը ԲԿԳ նախաձեռնության գործընթացներում:

2014 թվականին ընդունվեց [ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագիրը](#) (այսուհետ՝ երկրորդ ԳԾ) և նախաձեռնությունը թևակոխեց նոր փուլ:

ԲԿԳ նախաձեռնությունում Հայաստանի ներգրավվածությունն ուշագրավ է, հատկապես, քաղաքացիական հասարակության ակտիվ մասնակցությամբ: Վերջին տասնամյակում Հայաստանը, թերևս, չի ունեցել խոշոր ծրագրերում քաղաքացիական հասարակության այնպիսի ծավալի ներգրավում, ինչպիսին Հայաստանն ականատես եղավ երկրորդ ԳԾ-ի նախագծի նախապատրաստական աշխատանքների ընթացքում:

ՀՀ կառավարությունը, իր երկրորդ ԳԾ-ն մշակելիս, **առաջնորդվել է ԲԿԳ հիմնական մարտահրավերների**, այն է՝ հանրային ծառայությունների բարելավում, հանրային միջոցների արդյունավետ կառավարում և հանրային օրինավորության խթանում հաղթահարմանն ուղղված պարտավորությունների ներգրավման սկզբունքով:

Հանրային ծառայությունների բարելավման կարևոր քայլերից են օրինակ՝ խոշոր համայնքների տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության ապահովումը, որով նախատեսվում է համայնքների համացանցային կայքերի ստեղծումը, թարմացումը, համայնքային իշխանության կողմից ընդունված բոլոր իրավական ակտերի հրապարակումը, ավագանու նիստերի, հանրային քննարկումների և լսումների վերաբերյալ ծանուցումը և ավագանու նիստերի առցանց հեռարձակումը: Բացի այդ այս մարտահրավերին է ուղղված նաև «Համայնքային միկրոհարցումների ծրագրի ներդրումը 10 համայնքում» պարտավորությունը, որտեղ համայնքի բնակիչները ներգրավվում են ինքնակառավարման մարմինների որոշումների կայացման գործընթացին՝ դրանով իսկ թելադրելով մատուցել այնպիսի ծառայություններ, որն առավալապես պահանջված է բնակիչների շրջանում:

Հանրային միջոցների արդյունավետ կառավարմանն են նպատակաուղղված օրինակ՝ հանքարդյունաբերության թափանցիկության ապահովման, հանրակրթական ոլորտում

մատուցվող կրթական ծառայությունների պետական բյուջեի պլանավորման և դրա տարեկան ծախսերի թափանցիկության գործընթացի կանոնակարգումը:

Իսկ հանրային օրինավորության խթանմանը պետք է նպաստեն ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի և եկամուտների հայտարարագրերի թափանցիկությունը, պետական գնումների բողոքարկման խորհրդի նիստերի առցանց հեռարձակումը ապահովող և մի շարք այլ քայլեր:

Գաղտնիք չէ, որ վերոնշյալ մարտահրավերներին առավել արդյունավետ արձագանքելու համար պարտադիր հրամայական է **ԲԿԳ 4 սզբունքներն որպես ուղենիշ վերցնելը**: Այս տրամաբանությամբ, դեռևս ծրագրի մշակման փուլում խիստ ուշադրություն է դարձվել յուրաքանչյուր պարտավորության թիրախային լինելու և ԲԿԳ 4 սզբունքներից առնվազն մեկին համապատասխանելու պահանջի վրա:

Ազգային գործողությունների ծրագրի գործընթաց

ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրի մշակման գործընթաց

ՀՀ կառավարությունը, քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ համատեղ, հիմք ընդունելով [անկախ հաշվետվական մեխանիզմի \(այսուհետ՝ ԱՀՄ\) առաջարկությունները](#) և հաշվի առնելով ԲԿԳ-Հայաստան առաջին գործողությունների ծրագրի մշակման և իրականացման արդյունքում ձեռք բերված աննախադեպ փորձը 2013թ. աշնանը նախաձեռնեց երկրորդ ԳԾ-ի մշակման գործընթացը:

Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ ԲԿԳ-Հայաստան առաջին գործողությունների ծրագրի ավարտի (ակնհայտ էր նույնիսկ վերնագրից) և նոր, երկրորդ ԳԾ-ի մշակման և հաստատման ժամկետների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հասանելի էր բոլորի համար՝ նոր, երկրորդ ԳԾ նախագծի մշակման և հանրային քննարկման աշխատանքների ժամանակացույցի վերաբերյալ հատուկ հայտարարություն չի հրապարակվել: Միաժամանակ հարկ է նշել, որ երկրորդ ԳԾ մշակման, քննարկման, առաջարկությունների ներկայացման վերաբերյալ բազմիցս հայտարարվել է ինչպես ԲԿԳ գործընթացը համակարգող աշխատանքային խմբի¹ հանդիպումների, այնպես էլ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ առանձին հանդիպումների և զրույցների ժամանակ:

¹ Աշխատանքային խումբը մի հարթակ է, որը լավ հնարավորություն է տալիս բացահայտելու պետական կառավարման գործընթացներում քաղաքացիական հասարակության մասնակցության և ներգրավվածության հետ կապված խնդիրները, քննարկելու և փորձելու գտնել համապատասխան լուծումներ դրանց հաղթահարման ուղղությամբ, ինչպես նաև ակտիվացնելու քաղաքացիական հասարակության հետ հետագա համագործակցությունը: Այն ստեղծվել է ՀՀ վարչապետի 2014 թվականի հուլիսի 15-ի N 656 – Ա որոշմամբ:

Երկրորդ ԳԾ-ն կազմվել է ինչպես կառավարության, այնպես էլ քաղաքացիական հասարակության կողմից ներկայացրած առաջարկությունների հիման վրա՝ ներառելով այնպիսի ոլորտներ, ինչպիսիք են հանքարդյունաբերությունը, առողջապահությունը, կրթությունը, տեղական ինքնակառավարումը, տեղեկատվության ազատությունը և այլն: Ծրագրում տեղ գտած 11 պարտավորություններից 8-ը ընդգրկվել են քաղաքացիական հասարակության առաջարկություններից, մնացած 3-ը՝ ՀՀ կառավարության:

Ծրագիրը կազմելու և դրանից բխող աշխատանքները համարակցելու համար ձևավորվել էր նոր աշխատանքային խումբ (ՀՀ վարչապետի համապատասխան որոշմամբ), որում այս անգամ ներգրավված էին 8 հասարակական կազմակերպությունների (այսուհետ՝ ՀԿ) ներկայացուցիչներ, **այսինքն՝ բոլոր այն ՀԿ-ները**, ով հետաքրքրվածություն է ցուցաբերել և դիմել աշխատանքային խմբի անդամ լինելու խնդրանքով:

Երկրորդ ԳԾ-ի մշակման գործընթացի մեկնարկի վերաբերյալ էլեկտրոնային եղանակով համապատասխան ծանուցում է ուղարկվել աշխատանքային խմբի անդամ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին և հանձնարարական՝ պետական կառավարման հիմնարկներին՝ առաջարկելով ներկայացնել երկրորդ ԳԾ-ում պարտավորություններ ներառելու վերաբերյալ առաջարկություններ:

Ծրագրի նախագիծը մշակվել է պետական մարմինների կողմից ներկայացրած առաջարկությունների հիման վրա: Այնուհետև հանրային իրազեկման և քաղաքացիական հասարակության առաջարկությունները ստանալու նպատակով այն տեղադրվել է www.ogp.am կաքում: Գործընթացում ակտիվ ներգրավված ՀԿ-ների կողմից նախագիծը, ինչպես նաև առաջարկություններ ներկայացնելու վերաբերյալ հայտարարությունը ևս շրջանառվել են այլ գործընկեր ՀԿ-ների և քաղաքացիների միջև: Զուգահեռաբար նախագիծը մի քանի անգամ քննարկվել է համապատասխան աշխատանքային խմբի նիստերի ժամանակ (մասնավորապես՝ 2013թ. սեպտեմբերի 9, 2013թ. նոյեմբերի 26): Հանրային քննարկումները շարունակելու նպատակով ՀՀ կառավարությունը «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության հետ համատեղ և ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության ու ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի ֆինանսական աջակցությամբ [2014թ. ապրիլի 5-6-ը Աղվերանում](#) կազմակերպել է «ԲԿԳ-Հայաստան. թափանցիկություն և հաշվետվողականություն. համագործակցություն կառավարության և քաղաքացիական հասարակության միջև» աշխատանքային քննարկումը: Միջոցառման ընթացքում քննարկվել է ինչպես ծրագրի նախագիծը, այնպես էլ վերջինիս առնչությամբ պետական մարմինների և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացրած նոր առաջարկությունները:

Միաժամանակ, ծրագրում նոր առաջարկություններ ընդգրկելու և հանրային իրազեկում ապահովելու նպատակով Գյումրու ժուրնալիստների «Ասպարեզ» ակումբի գլխավորությամբ կազմակերպվել են իրազեկման արշավ և մի շարք հանդիպումներ, որոնց արդյունքում մի շարք հասարակական կազմակերպությունների տրամադրած առաջարկություններ ևս ներկայացվել են ՀՀ կառավարություն: Վերոնշյալ առաջարկությունները քննարկելու և լրացուցիչ պարզաբանումներ ստանալու նպատակով **2014թ. հունիսի 5-ին** ՀՀ կառավարության աշխատակազմում կազմակերպվել է քաղաքացիական հասարակության և պետական մարմինների ներկայացուցիչների մասնակցությամբ աշխատանքային հանդիպում: Ծրագրի նախագծի վերջնական տարբերակը քննարկվել է [2014թ. հուլիսի 15-ին](#) կայացած ՀՀ

վարչապետի 2014թ. հուլիսի 15-ի N 656 - Ա որոշմամբ ստեղծված աշխատանքային խմբի նիստի ժամանակ: Նախագծի վերաբերյալ վերջնական հանրային քննարկումը տեղի է ունեցել [2014թ. հուլիսի 18-ին Երևանում](#) ՀՀ կառավարության և «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հասարակական կազմակերպության հետ համատեղ, ինչպես նաև ԵԱՀԿ Երևանյան գրասենյակի ֆինանսական աջակցությամբ կազմակերպված միջոցառման շրջանակներում: Աշխատաժողովին վերոնշյալ աշխատանքային խմբի անդամներից բացի մասնակցել են նաև մի շարք այլ քաղաքացիական հասարակության և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

Ընդհանուր առմամբ ներկայացվել էր [շուրջ 50 առաջարկություն](#), որոնցից ընտրվեցին 11-ը, որոնք համապատասխանում էին ԲԿԳ սկզբունքներին և ձևաչափին: Հարկ է նշել, որ յուրաքանչյուր առաջարկություն քննարկվել է և՛ այն ներկայացրած հեղինակի հետ, և՛ ընդհանուր աշխատանքային խմբի նիստերի ընթացքում:

ՀՀ կառավարությունը իր ԲԿԳ երկրորդ գործողությունների ծրագիրը մշակելիս առաջնորդվել է ԲԿԳ մարտահրավերների հաղթահարմանն ուղղված համապատասխան պարտավորությունների ներգրավման սկզբունքով, ինչպես նաև ԲԿԳ սկզբունքներով և www.opengovpartnership.org կայքում առկա գործողությունների ծրագրի մշակման ձևաչափով:

Ծրագրում չներառված առաջարկությունների վերաբերյալ կազմվել էր [ամփոփաթեթ](#), որտեղ ՀՀ կառավարությունը ներկայացրել էր դրանք ծրագրում չընդգրկելու հիմնավորում և պարզաբանում: Այդ ամփոփաթեթը նույնպես նախապես տրամադրվել էր աշխատանքային խմբի անդամներին և տեղադրվել www.ogp.am կայքում, որը հասանելի բոլորի համար:

Ծրագրում չընդգրկված առաջարկությունների վերաբերյալ ՀՀ կառավարությունը պատրաստակամություն է հայտնել քաղաքացիական հասարակության հետ քննարկել դրանց իրականացման հնարավոր մեխանիզմները ԲԿԳ նախաձեռնությունից դուրս, սակայն մինչ օրս, մեկ տարվա ընթացքում այս հայտարարությանը քաղաքացիական հասարակության կողմից հետաքրքրվածություն չի նկատվել և որևէ առաջարկություն չի ստացվել, բացառությամբ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն ՀԿ-ի: Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն ՀԿ-ի, գործընկեր այլ հասարակական կազմակերպությունների և ՀՀ արդարադատության նախարարության համագործակցության արդյունքում մշակվեց և հանրային քննարկման դրվեց «Տեղեկատվություն տնօրինողի կողմից մշակված կամ նրան առաքված տեղեկությունների գրանցման, դասակարգման և պահպանման, ինչպես նաև պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների կողմից տեղեկության կամ դրա կրկնօրինակի (պատճենի) տրամադրման կարգը սահմանելու մասին» [ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը](#): Նախագիծի վերաբերյալ տեղի են ունեցել հանրային քննարկումներ և այն 2015թ. սեպտեմբերին ներկայացվել է ՀՀ կառավարության քննարկմանը:

Հարկ է նշել, որ երկրորդ ԳԾ-ի վերջնական ամփոփումը և ՀՀ կառավարության կողմից դրա հաստատումը համընկան ՀՀ վարչապետի գլխավորությամբ ՀՀ կառավարության հրաժարականի և նոր կառավարության ձևավորման հետ: Ուստի, *վերոնշյալ հանգամանքով է պայմանավորված ծրագրի՝ սահմանված ժամանակացույցից փոքր-ինչ շեղումով ՀՀ կառավարության որոշմամբ հաստատելու և ներկայացնելու փաստը*:

ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրի իրականացման ընթացքում հանրային քննարկումներ

Երկրորդ ԳԾ-ն հաստատվեց ՀՀ կառավարության 2014թ. հուլիսի 31-ի թիվ 32 արձանագրային որոշմամբ: Որոշ պարտավորությունների իրականացումը մեկնարկեց 2014թ. սեպտեմբերին: Ծրագրի մեկնարկից անցել է շուրջ մեկ տարի, որի ընթացքում արդեն իսկ իրականություն դարձած քաղաքացիական հասարակություն-կառավարություն երկխոսության հարթակի շրջանակներում բազմաթիվ հանդիպումներ և քննարկումներ են տեղի ունեցել, ինչպես կառավարության այնպես էլ ՀԿ-ների նախաձեռնությամբ:

Քննարկման առարկա են դարձել ինչպես առանձին պարտավորություններ, դրանց կատարման ընթացքը, այնպես էլ այլ, ԲԿԳ գործընթացին առնչվող հարցեր:

Մասնավորապես՝ ծրագրի **4-դ պարտավորությունը** («ՀՀ կառավարության 2011թ. դեկտեմբերի 15-ի N 1835-Ն որոշման մեջ լրացումներ ու փոփոխությունների կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության որոշման նախագիծը) [հանրային քննարկումներ իրականացնելու](#) և քաղաքացիական հասարակության կարծիքներ ստանալու նպատակով տեղադրվել է www.ogp.am կայքում և ներկայացվել աշխատանքային խմբի ՀԿ-ներին՝ առաջարկելով այն շրջանառել այլ ՀԿ-ների շրջանակում:

Մեկ այլ օրինակ՝ Արդարադատության նախարարությունը մի քանի ամիս է ակտիվ հանրային քննարկումներ է իրականացնում **ծրագրի 7-րդ պարտավորության** (Պետական քաղաքականությունների և օրենսդրական բարեփոխումների՝ բաց, թափանցիկ, մասնակցային և հաշվետու գործընթացի ապահովում) շուրջ:

Շահագրգռո ՀԿ-ներն իրենց հերթին ակտիվ մասնակցություն են ունենում ԲԿԳ գործընթացում:

Այսպես օրինակ՝ «Լրագրողներ հանուն ապագայի» ՀԿ-ի կողմից՝ ԱՄՆ դեսպանատան աջակցությամբ իրականացվել է ԲԿԳ խորագրով ծրագրի շրջանակներում [դասընթաց-քննարկումները](#), որին իր գործուն աջարցությունն է ցուցաբերալ ՀՀ կառավարությունը: Քննարկումների նպատակն էր ՀԿ ներկայացուցիչներին տրամադրել անհրաժեշտ գիտելիքներ և գրականություն ԲԿԳ նախաձեռնության, ՀՀ կառավարության ստանձնած պարտավորությունների և դրանց իրականացման գործընթացի վերաբերյալ: 7 դասընթաց-քննարկումներից մեկին մասնակցել է նաև ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ներկայացուցիչ՝ ներկայացնելով ԲԿԳ գործընթացը, ներառված պարտավորությունները, դրանց ընտրության չափանիշները, ինչպես նաև կատարման ընթացքը: Դասընթաց-քննարկումների ամփոփիչ միջոցառումը տեղի է ունեցել 2015թ. փետրվարի 3-ին, «Էրեբունի պլազա» բիզնես կենտրոնում, որին մասնակցել են շահագրգռո ՀԿ-ների, ՀՀ կառավարության և միջազգային գործընկեր կազմակերպությունների ներկայացուցիչները:

2015 թվականի մարտի 3-ին «Կոնգրես» հյուրանոցի «Պիկասո» սրահում տեղի ունեցել ԲԿԳ աշխատանքային խմբի ընդլայնված նիստը: Նիստին մասնակցում էին ոչ միայն ԲԿԳ աշխատանքային խմբի անդամները, այլև տեղական և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ: Նիստի ընթացքում ներկայացվեց երկրորդ ԳԾ-ի պարտավորությունների իրականացման ընթացքը, քննարկվեցին քաղաքացիական հասարակության կողմից ծրագրի մոնիտորինգին առնչվող և այլ հարցեր: Միջոցառումը կազմակերպել էր ՀՀ կառավարությունը՝ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի հետ համատեղ և Երևանում Բրիտանական դեսպանատան ֆինանսական աջակցությամբ:

[2015 թվականի ապրիլի 15-ին](#) ՀՀ կառավարությունում տեղի ունեցավ ԲԿԳ նախաձեռնության աշխատանքները համակարգող աշխատանքային խմբի նիստը: Նիստի ընթացքում քննարկվեցին «Հանրային ծառայությունների բարելավումը Բաց կառավարման սկզբունքների գործածմամբ» թեմայով Բաց կառավարման միջազգային մրցանակաբաշխությանը ([OGP AWARD](#)) ներկայացվելիք հայտի առաջարկները: Նիստին մասնակցում էին ինչպես կառավարության, այնպես էլ՝ քաղաքացիական հասարակության և միջազգային կազմակերպության ներկայացուցիչները:

[2015 թվականի հունիս 29-ին Կոնգրես](#) հյուրանոցում տեղի ունեցավ «ԲԿԳ, մոնիտորինգի գործիքներ» աշխատանքային քննարկումը, կազմակերպված Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի կողմից՝ ԵԱԽԿ Երևանի գրասենյակի աջակցությամբ: Քննարկվեց ԲԿԳ գործընթացների և ԳԾ-ի գնահատման մեթոդաբանությունը, փուլերը, ծրագրի արդյունավետ մոնիտորինգի իրականացմանը առնչվող հարցեր: Նիստին մասնակցում էին ՀՀ կառավարության աշխատակազմի, ՀԿ-ների և միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ:

2015թ. սեպտեմբերին նախատեսվում է անցկացնել աշխատանքային խմբի ընդլայնված նիստ, որի ընթացքում կներկայացվի պարտավորությունների իրականացման ընթացքը, ծրագրի գնահատմանը և մոնիտորինգին առնչվող հարցեր, ինչպես նաև հետագա քայլերը և երրորդ գործողությունների ծրագրի մեկնարկին առնչվող հարցեր:

Ինքնագնահատման զեկույցի շուրջ հանրային քննարկումներ և առաջարկություններ

ՀՀ կառավարության աշխատակազմը, ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ ԳԾ-ի վերաբերյալ ինքնագնահատման միջանկյալ զեկույցի նախագիծի հանրային քննարկումներն ապահովելու և առաջարկություններ ստանալու նպատակով, [2015 թվականի սեպտեմբերի 4-ին](#) տեղադրել է այն www.ogp.am կայքում և միաժամանակ էլեկտրոնային փոստի միջոցով ներկայացրել աշխատանքային խմբի անդամներին՝ ուսումնասիրելու և այլ շահագրգիռ ՀԿ-ների և անհատների միջև շրջանառելու խնդրանքով: Առաջարկություններ և հանրային քննարկումներ իրականացնելու համար վերջնաժամկետ է սահմանվել ս.թ. սեպտեմբերի 21-ը՝ փաստացի հատկացնելով սահմանված 2 շաբաթից ավել ժամանակահատված: Նշված ժամկետում նախագծի վերաբերյալ անհատական քննարկումներ են եղել մի շարք պետական մարմինների և աշխատանքային խմբի անդամ՝ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի ՀԿ-ի միջև: Քննարկումների արդյունքում արձաձված հարցերը և էլեկտրոնային փոստի միջոցով ստացված բոլոր առաջարկները ներառվել են Ինքնագնահատման զեկույցում:

Անկախ հաշվետվական մեխանիզմի հետազոտողի առաջարկություններ

ԲԿԳ-Հայաստան առաջին գործողությունների ծրագրի վերաբերյալ անկախ հաշվետվական մեխանիզմի (այսուհետ՝ ԱՀՄ) հետազոտողի զեկույցի առաջարկությունների

հիման վրա ՀՀ կառավարությունը զգալի շտկումներ իրականացրեց երկրորդ ԳԾ-ի մշակման և իրականացման գործընթացում:

Առաջարկվել էր՝

- գործողությունների ծրագրի մշակման աշխատանքներում ներգրավել ավելի մեծ թվով մասնագիտացված և մարզային ՀԿ-ներ,
- հրապարակել հանրային քննարկումների արդյունքների հակիրճ ամփոփագիրը,
- հրապարակել ստացված բոլոր առաջարկները և կազմակերպել լայն հանրային քննարկումներ,
- ընտրել պարտավորություններ, որոնք համապատասխանում են ԲԿԳ սկզբունքներին և արժեքներին:

Այսպես, երկրորդ ԳԾ-ի մշակման գործընթացում ներգրավվել էին թվով ավելի շատ ՀԿ-ներ, որոնք էլ իրենց հերթին՝ հանդիսանալով աշխատանքային խմբի անդամ, շահագրգիռ քննարկումներ և հանդիպումներ են ունեցել այլ մասնագիտացված և մարզային գործընկեր ՀԿ-ների հետ, հավաքագրել բազմաթիվ առաջարկներ և ներկայացրել ՀՀ կառավարություն: Բացի այդ, երկրորդ ԳԾ-ի հանրային քննարկումների համար հատկացված ժամանակահատվածն ավել է եղել քան առաջին ԳԾ-ի համար նախատեսվածը, որի ընթացքում բազմաթիվ հանդիպումներ են եղել ինչպես քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների, այնպես էլ պետական մարմինների ներկայացուցիչների հետ, որոնց ընթացքում քննարկվել են ներկայացված բոլոր առաջարկները: Առանձին առաջարկներ նաև անձամբ քննարկվել են դրա հեղինակի կամ այն ներկայացրած ներկայացուցչի հետ:

Հարկ է նշել, որ հանդիպումները/քննարկումները եղել են բաց և դրանց մասնակցել են ոչ միայն աշխատանքային խմբի անդամները, այլ բոլոր շահագրգիռ ՀԿ-ների, պետական մարմինների և գործընկեր միջազգային կառույցների ներկայացուցիչները:

Հանդիպումների/քննարկումների արդյունքները հակիրճ ամփոփագրերի տեսքով հրապարակվել են www.ogp.am կայքում և հասանելի են եղել բոլորի համար: Նույն կայքում հրապարակվել են նաև բոլոր ստացված, ԳԾ-ում ընդգրկված և չընդգրկված առաջարկությունները, դրանց վերաբերյալ ՀՀ կառավարության մեկնաբանությունները:

Հիմնվելով արդեն իսկ կուտակված փորձի վրա, օգտվելով ԲԿԳ օժանդակող գրասենյակի տրամադրված և www.opengovpartnership.org կայքում տեղադրված նյութերից և օրինակելի ձևաչափերից, հաշվի առնելով ԱՀՄ-ի առաջարկությունները՝ մշակվեց ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ ԳԾ-ն, որը համապատասխանում է ԲԿԳ ձևաչափին, սկզբունքներին և ուղղված են հաղթահարելու ԲԿԳ մարտահրավերները:

Յուրաքանչյուր պարտավորության համար սահմանվել է իրականացնող պատասխանատու մարմին, գործընկեր մարմին կամ կազմակերպություն, ժամկետներ, ստուգելի և չափելի չափորոշիչներ, ներկայացվել է ներկա իրավիճակը, դրա կարգավորման ենթակա հարցերը, պարտավորության նպատակը, որ մարտահրավերից է այն բխում, ԲԿԳ որ արժեքների առաջխաղացմանն է այն նպաստում:

ԲԿԳ-Հայաստան երկրորդ գործողությունների ծրագրում ամրագրված պարտավորությունների իրականացման մասին տեղեկատվություն

1. «Հանրապետական երկրաբանական ֆոնդ» ՊՈԱԿ-ում առկա տվյալների թվայնացում և հրապարակում	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Վարդան Վարդանյան
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	Ընդերքի վարչության պետ
Էլ. հասցե	vvrula@rambler.ru
Հեռախոս	011 32 32 72, քջջ. 091 51 25 24
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ
Հիմնական նպատակ	Նախատեսվում է ամբողջությամբ թվայնացնել ֆոնդում առկա տեղեկատվական բազան (օգտակար հանածոների մոտ 750 հանքավայրերի և 600 հանքերևակումների վերաբերյալ կազմված շուրջ 12,000 երկրաբանական հաշվետվություններ և 8,000 միավոր քարտեզագրական և գծագրական փաթեթներ)՝ միաժամանակ ապահովելով նոր ստացվող նյութերի (քարտեզներ, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական հաշվետվություններ, այլ փաստաթղթեր) թվայնացումը:
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)	Հայաստանի Հանրապետությունում հանքարդյունաբերության էլեկտրոնային շտեմարանի ներդրում:
Համապատասխանությունը	Տեղեկատվության հասանելիություն, հանրային հաշվետվողականություն, տեխնոլոգիաներ և ինովացիա ուղղված թափանցիկության և հաշվետվողականության ապահովմանը
Հավակնոտությունը	Բարելավվելու է հանքարդյունաբերության վերաբերյալ տեղեկատվության դյուրին հասանելիությունը հանրությանը: Կիրառակարգի օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով տրամադրված ընդերքօգտագործման իրավունքների մասին, օգտակար հանածոների արդյունահանման նպատակով երկրաբանական ուսումնասիրության տրամադրված ընդերքօգտագործման իրավունքների մասին, ստորերկրյա հանքային ջրերի արդյունահանման նպատակով տրամադրված ընդերքօգտագործման իրավունքների մասին տեղեկատվություն, ինչպես նաև մետաղային օգտակար հանածոների քարտեզը:

Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
	V			
Արդյունքների նկարագիրը	Բանակցություններ են ընթանում ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) հետ և վերջինիս կողմից ստացվել է առաջարկություն Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանը համապատասխան ֆինանսական աջակցություն ցուցաբերելու՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության մասնակցությամբ նշված միջոցառումների իրականացման նպատակով: Նշված բանակցությունները ներկայումս գտնվում են վերջնական փուլում:			
Վերջնաժամկետը	2016թ. դեկտեմբեր			
Հաջորդ քայլերը	ԱՄՆ միջազգային զարգացման գործակալության (USAID) հետ համապատասխան պայմանագրի կնքում:			
Հավելյալ տեղեկություն				
Սույն պարտավորության իրականացման ուղացումը պայմանավորված է ֆինանսական միջոցների ներգրավման հետ կապված պայմանագրի և պայմանների բանակցություններով:				

2. Հանքարդյունաբերության թափանցիկության ապահովում

Պարտավորությունը իրականացնող մարմին		ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարություն
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ		Վարդան Վարդանյան
Պաշտոն, վարչություն/բաժին		Ընդերքի վարչության պետ
Էլ. հասցե		vvrula@rambler.ru
Հեռախոս		011 32 32 72, բջջ. 091 51 25 24
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	ՀՀ արտաքին գործերի նախարարություն, ՀՀ արդարադատության նախարարություն, ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարություն, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	
Հիմնական նպատակ		Նախաձեռնությանը միանալը կբարձրացնի ոլորտի թափանցիկությունը, կնպաստի հաշվետվողականության բարձր մակարդակի ապահովմանը, ինչպես նաև ներդրումային միջավայր բարելավմանը:
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)		Արդյունահանող արդյունաբերության թափանցիկության նախաձեռնությանը (EITI) անդամակցելու գործընթացի մեկնարկ, մասնավորապես՝ քննարկումների, բանակցությունների անցկացում և նախապատրաստական այլ անհրաժեշտ աշխատանքների իրականացում:

Համապատասխանությունը	Տեղեկատվության հասանելիություն, հանրային հաշվետվողականություն, հանրային մասնակցություն			
Հավակնոտությունը	Հաշվետվողականության բարձր մակարդակի ապահովում, ինչպես նաև ներդրումային միջավայրի բարելավում:			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
				V
Արդյունքների նկարագիրը	2015թ. հուլիսի 28-ին ՀՀ կառավարությունում տեղի ունեցած Կոռուպցիայի դեմ պայքարի խորհրդի առաջին նիստի ընթացքում ազդարարվել է ՀՀ կառավարության պատրաստակամությունը՝ անդամակցելու Արդյունահանող ճյուղերի թափանցիկության նախաձեռնությանը (EITI) և այդ գործընթացների համակարգումը հանձնարարվել է ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախարար Դավիթ Հարությունյանին:			
Վերջնաժամկետը	2016թ. դեկտեմբեր			
Հաջորդ քայլերը	Բազմաթիվ շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ խմբի ձևավորում, խմբի կողմից աշխատանքային ծրագրի մշակում, EITI-ի թեկնածուի դիմումի ներկայացում			

3. Առողջապահության ֆինանսավորման տեղեկատվության հանրային մատչելիության ապահովում	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	ՀՀ առողջապահության նախարարություն
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Սարո Ծատուրյան
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	ՀՀ առողջապահության նախարարության աշխատակազմի պետական առողջապահական գործակալության պետ
Էլ. հասցե	stsaturyan@moh.am
Հեռախոս	010 65-47-11
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ
Հիմնական նպատակ	Ստեղծել առողջապահության համակարգի ֆինանսական պորտալ, որտեղ բնակչությունը, մասնագետները և հանրությունը կարող են ստանալ տեղեկատվություն պետության կողմից երաշխավորված ծրագրերի ֆինանսավորման, հիմնական ծառայությունների փաթեթի վերաբերյալ, երբ պետք է պացիենտը վճարի մատուցված ծառայության դիմաց, իսկ երբ՝ ոչ, ինչպես նրանք կարող են ստանալ ռեցեպտներ, որոնք կարող են պետության կողմից երաշխավորված վճարման ենթակա լինել, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական հաշվետվություններ և

	այլնի մասին:			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)	Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական վերլուծական հաշվետվական կայքէջի ստեղծում: Պետական առողջապահական գործակալության տեղեկատվական-վերլուծական կայքէջի ստեղծում:			
Համապատասխանությունը	Տեղեկատվության հասանելիություն, հանրային հաշվետվողականություն, հանրային մասնակցություն, թափանցիկություն			
Հավակնոտությունը	Պարտավորության իրականացումը կնպաստի առողջապահության ֆինանսավորման մեխանիզմների, պետության կողմից երաշխավորված անվճար բուժօգնության ծառայությունների փաթեթի, ինչպես նաև պետության կողմից երաշխավորված անվճար բուժօգնության շրջանակներում փաստացի մատուցված ծառայությունների վերաբերյալ հանրային իրազեկվածության բարձրացմանը, տվյալ բնագավառում պետության կողմից իրականացվող քաղաքականության թափանցիկության և հանրային հաշվետվողականության բարելավմանը, ինչի արդյունքում կուժեղացվի այդ գործընթացներին հանրային մասնակցությունը:			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
			✓	
Արդյունքների նկարագիրը	<p>Ստեղծվել է պետական առողջապահական գործակալության կայքը (sha.am), որը պարունակում է տեղեկատվություն պետության կողմից երաշխավորված անվճար բուժօգնության փաթեթի և առողջապահության ֆինանսավորման մեխանիզմների մասին, ինչպես նաև հաշվետվությունների ստացման երկու մոդուլներ՝ «Հաշվետվողական համակարգեր» և «ԱՊՀՎԿ (ամբուլատոր պոլիկլինիկական հաշվետվական վերլուծական պորտալ)»:</p> <p>«Հաշվետվողական համակարգ» մոդուլը բաղկացած է 2 բաժիններից՝ «Մասնագետների համար» և «Հանրության համար»: «Մասնագետների համար» բաժինը նախատեսված է ՀՀ առողջապահության նախարարության աշխատակազմի, պետական պատվեր իրականացնող բժշկական կազմակերպությունների և ՀՀ առողջապահության ոլորտի մարզային օղակի պատասխանատուների համար, ովքեր հաշվետվողական համակարգի հնարավորություններից օգտվելու համար ՀՀ առողջապահության նախարարության աշխատակազմի պետական առողջապահական գործակալությունից պետք է նախօրոք ստանան օգտվողի անհատական անուն և ծածկագիր: Ելնելով օգտվողի լիազորություններից՝ հաշվետվությունները ամփոփվում են հանրապետական, մարզային և բժշկական կազմակերպությունների կտրվածքով:</p> <p>«Հանրության համար» բաժնից կարող է օգտվել յուրաքանչյուր ոք, ում հետաքրքրում են պետական պատվերի շրջանակներում մատուցված բժշկական օգնության և սպասարկման ծառայությունների մասին տեղեկատվությունը: Այս դեպքում տվյալ բաժին մուտք գործելու համար նախօրոք չի պահանջվում ՀՀ առողջապահության նախարարության աշխատակազմի պետական առողջապահական գործակալությունից օգտվողի անվան և ծածկագրի տրամադրում, բավարար է միայն ընդունված կարգով գրանցվել՝ ինքնուրույնաբար ընտրելով օգտատիրոջ</p>			

	<p>անունը և ծածկագիրը:</p> <p>Բոլոր վերոհիշյալ հաշվետվությունները կարող են օգտատիրոջ ընտրությամբ ստացվել տարածքային (քաղաք Երևան, ՀՀ մարզեր), տարիքային (մինչև 18 տարեկան, 18 տարեկանից բարձր) և ժամանակային (2011-2014թթ.) կտրվածքներով: Ստացված հաշվետվությունները կարող են արտածվել MS Excel, MS Word կամ Adobe Acrobat ծրագրային ձևաչափերով:</p> <p>Ամբուլատոր-պոլիկլինիկական հաշվետվական վերլուծական պորտալի «Տվյալների համակարգ» բաժնում ստեղծված է հնարավորություն հանրային օգտատերերի համար՝ ստանալու տարբեր հաշվետվություններ առողջության առաջնային պահպանման (ԱԱՊ) ոլորտում իրականացվող պետական ծրագրերի վերաբերյալ (խմբավորված ըստ ՀՀ մարզերի, բուժհաստատությունների և որոնման այլ չափանիշների), այդ թվում՝ հաշվետվություններ ԱԱՊ բժշկի մոտ գրանցված բնակչության տարիքա-սեռային կազմի, ԱԱՊ այցերի, հղիների հսկողության և այցերի, ԱԱՊ ըստ կատարողականի ֆինանսավորման բոնուսային ցուցանիշների, սքրինինգային հետազոտությունների վերաբերյալ:</p>
Վերջնաժամկետը	2015 թ. սեպտեմբեր
Հաջորդ քայլերը	Քաղաքացիական հասարակության շահագրգիռ կազմակերպություններին կայքի հնարավորությունների ներկայացում:
Հավելյալ տեղեկություն	
Կառուցվածքի տեսակետից կայք էջը ավարտված է, նախագծված են այն բոլոր բաժինները, որոնցում պետք է տեղադրվի անհրաժեշտ տեղեկատվությունը: Հաշվետվությունները առկա են և կարող են ստացվել հանրային օգտվողների կողմից: Շարունակվում են կայքում տեղեկատվության համալրման աշխատանքները:	

4. ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի և եկամուտների հայտարարագրերի թափանցիկության ապահովում		
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	Բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց էթիկայի հանձնաժողով (համաձայնությամբ)	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Սիրանուշ Սահակյան	
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	Հանձնաժողովի նախագահ	
Էլ. հասցե	info@ethics.am	
Հեռախոս	010524689	
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	ՀՀ արդարադատության նախարարություն, ՀՀ ֆինանսների նախարարություն
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ (համաձայնությամբ), «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ» հակակոռուպցիոն կենտրոն (համաձայնությամբ)
Հիմնական նպատակ	ՀՀ բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի և եկամուտների	

	հայտարարագրերի թափանցիկության ապահովում			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)	<p>ՀՀ կառավարության կողմից 2011թ. դեկտեմբերի 15-ի N 1835-Ն որոշմամբ հաստատված բարձրաստիճան պաշտոնատար անձանց գույքի և եկամուտների հայտարարագրերի հրապարակման ենթակա տվյալների ցանկը հնարավորություն չի ընձեռում լիարժեքորեն թափանցիկ դարձնելու բարձրաստիճան պաշտոնատար և նրանց փոխկապակցված անձանց հայտարարագրերում ներառված գույքի բոլոր գործարքների վերաբերյալ տվյալները: Մասնավորապես, դրանք սահմանափակված են գործարքների գնի շեմերով: Հանձնաժողովը նախատեսում է նվազեցնել նման սահմանափակումները և ցանկանում է ընդլայնել հասարակությանը տրամադրվող տվյալների ցանկը և դրանով բարձրացնել հայտարարագրերի մատչելիությունը հասարակության համար:</p>			
Համապատասխանությունը	Հանրային վստահության բարելավում			
Հավակնոտությունը	Թափանցիկության ընդլայնում			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
				V
Արդյունքների նկարագիրը	<p>«Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի n 1835-ն եվ 2011 թվականի դեկտեմբերի 15-ի n 1819-ն որոշումներում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ կառավարության 2015թ. փետրվարի 19-ի թիվ 150 որոշման ընդունմամբ հրապարակման ենթակա տվյալներից հանվել են գույքի գործարքների համար սահմանված շեմերը: Արդյունքում մամուլում մեծացել են հրապարակված հայտարարագրերին անդրադարձները և հղումները:</p>			
Վերջնաժամկետը	2015թ. հունիս			

5. Պետական գնումների բողոքարկման խորհրդի նիստերի առցանց հեռարձակում

Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	ՀՀ կառավարության աշխատակազմ	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Հարություն Սամվելի Թունյան	
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	«Գնումների աջակցման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի պետի ժամանակավոր պաշտոնակատար	
Էլ. հասցե	tunyan@armeps.am	
Հեռախոս	(010)-28-93-24	
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություն	

	ներ			
Հիմնական նպատակ		Գնումների բողոքարկման խորհրդի որոշումների ընդունման թափանցիկության ապահովում		
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'.ն.)		Գնումների բողոքարկման խորհրդի նիստերի առցանց հեռարձակում		
Համապատասխանությունը		Հանրային հաշվետվողականություն, թափանցիկություն		
Հավակնոտությունը		Կբարձրանա գնումների բողոքարկման խորհրդի որոշումների կայացման վերաբերյալ հանրային վստահությունը:		
Կատարման կարգավիճակը		Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված
				Ավարտված
				V
Արդյունքների նկարագիրը		ՀՀ գնումների բողոքարկման խորհրդի նիստերի իրական ժամանակի ռեժիմով առցանց հեռարձակումն ապահովելու համար www.gnumner.am կայքում տեղադրվել է համապատասխան հղումը, իսկ 2015թ. հունիս ամսից գնումների բողոքարկման խորհրդի նիստերի առցանց հեռարձակումները հասանելի են www.e-gov.am համացանցային կայքից և իրականացվում են www.youtube.com կայքի միջոցով:		
Վերջնաժամկետը		2015թ. հունիս		

6. Համայնքային միկրոհարցումների ծրագրի ներդրում 10 համայնքներում

Պարտավորությունը իրականացնող մարմին		ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարություն		
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ		Աշոտ Գիլոյան		
Պաշտոն, վարչություն/բաժին		Աշխատակազմի տեղական ինքնակառավարման վարչության պետ		
Էլ. հասցե		a.giloyan@mta.gov.am		
Հեռախոս		010-511-347		
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	ՀՀ մարզպետարաններ		
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագիր		
Հիմնական նպատակ		Համայնքային միկրոհարցումը մատչելի և յուրօրինակ գործիք է, որը կնպաստի համայնքի բնակիչների և ՏԻՄ-երի միջև կապի ամրապնդմանը և որոշումների կայացման գործընթացի թափանցիկության ապահովմանը:		
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'.ն.)		Թվով 10 համայնքներում ներդրվելու է «Համայնքային միկրոհարցում» ծրագիրը, այդ համայնքներում իրականացվելու են SMS հարցումներ և արդյունքները հրապարակվելու են		
Համապատասխանությունը		Հանրային մասնակցություն, թափանցիկություն		

Հավակնոտությունը	Պարտավորության իրականացման արդյունքում տեղական ինքնակառավարման մարմինները համայնքային խնդիրների առաջնահերթության առավել հստակ պատկեր կունենան, հարցմանը կներգրավվեն համայնքների բնակիչները և իրենց պատասխաններից կախված կլինի խնդիրների կարգավորման անհրաժեշտությունը և հրատապությունը:			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
			V	
Արդյունքների նկարագիրը	10-ից ավելի համայնքներում նախատեսվում է իրականացնել sms հարցում: ՀՀ Շիրակի մարզի Արեգնադեմ, ՀՀ Կոտայքի մարզի Բյուրեղավան, Ջրվեժ, Քասախ, համայնքներում անց են կացվել միկրոհարցումներ, ՀՀ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ քաղաքում հարցումը նախատեսվում է իրականացնել ս.թ. սեպտեմբերին:			
Վերջնաժամկետը	2016թ. դեկտեմբեր			
Հաջորդ քայլերը	Շարունակաբար ընդլայնել հարցում իրականացնող համայնքների քանակը			

7. Պետական քաղաքականությունների և օրենսդրական բարեփոխումների՝ բաց, թափանցիկ, մասնակցային և հաշվետու գործընթացի ապահովում	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Նորայր Բալայան
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	ՀՀ արդարադատության նախարարության աշխատակազմի կազմակերպական-իրավական վարչության պետ
Էլ. հասցե	norayr.balayan@justice.am
Հեռախոս	319-117
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	<p>Կառավարություն</p> <p>Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն</p> <p>Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ</p> <p>«Արագա» բարեգործական հասարակական կազմակերպություն</p>
Հիմնական նպատակ	<p>ՀՀ նախարարությունների կոլեգիաների/խորհուրդների օրինակելի աշխատակարգում փոփոխությունների և լրացումների կատարում, որոնք՝</p> <p>կհստակեցնեն և կտարանջատեն Կոլեգիաների և խորհուրդների գործառույթները, կճշգրտեն դրանցում մասնակից կողմերի կազմը, իրավունքներն ու պարտականությունները, կսահմանեն խորհուրդների ձևավորման և գործունեության՝ բաց, թափանցիկ ընթացակարգերը, ԲՀԿ-ների ներկայացուցչականության և մասնագիտական</p>

	որոկավորման չափորոշիչները			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'.ն.)	Քաղաքականությունների և օրենսդրական բարեփոխումների գործընթացում քաղաքացիական հասարակության արդյունավետ, թափանցիկ և հաշվետու մասնակցային համակարգի ձևավորում:			
Համապատասխանությունը	Թափանցիկություն, հաշվետվողականություն, հանրային մասնակցություն			
Հավակնոտությունը	Կճնավորվի քաղաքականությունների և օրենսդրական բարեփոխումների գործընթացում քաղաքացիական հասարակության արդյունավետ, բաց, թափանցիկ և հաշվետու մասնակցային համակարգ			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
			V	
Արդյունքների նկարագիրը	Իրականացվել է աշխատակարգերի և միջազգային փորձի ուսումնասիրություն, իրականացվել են հանրային քննարկումներ, հավաքագրվել են առաջարկներ, լրամշակվել է առաջարկների փաթեթը և որոշման նախագիծը ներկայացվել է կառավարության հաստատմանը			
Վերջնաժամկետը	2015թ. օգոստոս			
Հաջորդ քայլերը	Գործունեության համապատասխանեցում իրականացված փոփոխություններին			

8. Պետական կառավարման մարմինների օրինաստեղծ գործունեության մասին հանրության իրազեկում		
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Նորայր Բալայան	
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	ՀՀ արդարադատության նախարարության աշխատակազմի կազմակերպական-իրավական վարչության պետ	
Էլ. հասցե	norayr.balayan@justice.am	
Հեռախոս	319-117	
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	Հայաստանի Հանրապետության արդարադատության նախարարություն
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	
Հիմնական նպատակ	Պետական կառավարման մարմինների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման ընդհանուր առցանց հարթակի ստեղծում՝ քաղաքացիական հասարակությանը հնարավորություն ընձեռելով ներկայացնել առաջարկություններ նախագծերի վերաբերյալ, ինչպես նաև տեղեկանալ դրանց	

	կարգավիճակի վերաբերյալ (ընդունվել է, թե ոչ, ինչպես է խմբագրվել, չընդունելու հիմնավորումները):			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'.ն.)	Հանրությունը հնարավորություն կունենա ծանոթանալ ընդունվող նախագծերին մինչև դրանց ընդունումը, ներկայացնել առաջարկություններ պատասխանատու գերատեսչություններին, ինչպես նաև ներդրում ունենալ դրանց լրամշակման գործում			
Համապատասխանությունը	Թափանցիկություն, հանրային մասնակցություն			
Հավակնոտությունը	Հանրության ներգրավում քաղաքականության մշակման գործընթացում: Նախագծվող իրավական ակտերի հասանելիության աստիճանի բարձրացում՝ մեկ միասնական ինտերակտիվ հարթակում հավաքագրելու սկզբունքով:			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
		V		
Արդյունքների նկարագիրը	Տեխնիկական լուծումների վերաբերյալ քննարկումների անցկացում, առաջադրանքի ձևավորում			
Վերջնաժամկետը	2016թ. դեկտեմբեր			
Հաջորդ քայլերը	Հրապարակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ իրավական հիմքերի ստեղծում: Գերատեսչությունների պատասխանատու մասնագետների ուսուցման գործընթացի ապահովում: Գերատեսչությունների կողմից մշակվող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակում ստեղծված հարթակում:			

9. ՀՀ հանրակրթական պետական ուսումնական հաստատությունների կառավարման խորհուրդների ընտրության և տարեկան բյուջեի պլանավորման ու ծախսերի թափանցիկության ապահովում		
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն	
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Սյուզաննա Սոսի Մակյան	
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության աշխատակազմի հանրակրթության վարչության նախադպրոցական և միջնակարգ կրթության քաղաքականության մշակման և վերլուծության բաժնի պետ	
Էլ. հասցե	syuzannamakyan@mail.ru	
Հեռախոս	+374-99961171, +374-10524777	
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	ՀՀ կրթության և գիտության նախարարություն
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատան	«Վորլդ Վիժն Հայաստան» բարեգործական կազմակերպության, «Գորիսի ուսուցիչների միություն» ՀԿ

	քային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ			
Հիմնական նպատակ	<p>Հանրային վստահության բարելավում:</p> <p>Հանրային միջոցների ավելի արդյունավետ կառավարում:</p> <p>Գործուն ժողովրդավարության ապահովում, հանրային կառավարման գործընթացներում ակտիվ քաղաքացիական մասնակցություն, թափանցիկության և հաշվետվողականության ապահովում:</p>			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)	<p>ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի՝ 2010 թվականի մարտի 18-ի N 113-Ն հրամանով հաստատված՝ «Հայաստանի Հանրապետության «Պետական հանրակրթական ուսումնական հաստատություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կոլեգիալ կառավարման մարմնի՝ խորհրդի ձևավորման կարգի» լրամշակում:</p> <p>«Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տարեկան բյուջեի պլանավորման և բյուջեի տարեկան ծախսերի հաշվետվության կարգի» մշակում և հաստատում:</p>			
Համապատասխանությունը	<p>Տեղեկատվության հասանելիությանը, հանրային հաշվետվողականություն, քաղաքացիական հասարակության ներգրավվածություն, թափանցիկություն:</p>			
Հավակնոտությունը	<p>ՀՀ հանրակրթական պետական ուսումնական հաստատության կառավարման խորհրդի ընտրության կարգում փոփոխությունների կատարումը, հանրակրթության ոլորտում մատուցվող կրթական ծառայությունների բյուջեի պլանավորման (տարեկան բյուջեի նախագծի) և տարեկան ֆինանսական ծախսերի թափանցիկության և հաշվետվողականության ապահովումը կնպաստի կառավարումն ավելի բաց և թափանցիկ դարձնելուն, կնավզեցվեն կոռուպցիոն ռիսկերը, կապահովվի հանրային ակտիվ մասնակցությունը, կձևավորի վստահության մթնոլորտ:</p>			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
Արդյունքների նկարագիրը	<p>Աշխատանքային խմբի կողմից լրամշակվել և ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի 2015 թվականի փետրվարի 24-ի N 102-Ն հրամանով հաստատվել է «Հայաստանի Հանրապետության կրթության և գիտության նախարարի 2010 թվականի մարտի 18-ի N 113-Ն հրամանում լրացում և փոփոխություններ կատարելու մասին»՝ «Հայաստանի Հանրապետության «Պետական ուսումնական հաստատություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կոլեգիալ կառավարման մարմնի՝ խորհրդի ձևավորման կարգը»:</p> <p>Աշխատանքային խմբի կողմից մշակվել և հաստատման է ներկայացվել նաև «Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տարեկան բյուջեի պլանավորման և բյուջեի տարեկան ծախսերի հաշվետվության կարգը», որը հաստատվել է 2015 թվականի մարտի 30-ի N 205 Ա/Ք հրամանով:</p> <p>Հանրակրթական դպրոցների կայքէջերում և հաստատության հայտարարությունների անկյունում վերոնշյալ կարգերի տեղադրումը կնպաստի ստանձնած հանձնառությունները առավել արդյունավետ</p>			

	իրականացնելու համար: Կարգերը տեղադրված են ՀՀ կրթության և գիտության նախարարության edu.am կայքում, «Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տարեկան բյուջեի պլանավորման և բյուջեի տարեկան ծախսերի հաշվետվության կարգը»՝ նաև Հայաստանի իրավական տեղեկատվական համակարգ՝ arlis.am-ում: Համապատասխան գրություններ են ուղարկվել ՀՀ ԿԳՆ ենթակայության ուսումնական հաստատություններ, Երևանի քաղաքապետարան և ՀՀ մարզպետարաններ՝ ուսումնական հաստատություններում այս կարգերը կիրարկելու համար:
Վերջնաժամկետը	2015թ. մարտ
Հաջորդ քայլերը	«Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տարեկան բյուջեի պլանավորման և բյուջեի տարեկան ծախսերի հաշվետվության կարգին», ապա 2015-2016 ուսումնական տարվանից սկսված դպրոցները կառաջնորդվեն դրանով, ապա տեղերից ստացված առաջարկությունների և դիտողությունների հիման վրա կարգը կլրամշակվի:
Հավելյալ տեղեկություն	
«Հայաստանի Հանրապետության «Պետական ուսումնական հաստատություն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության կոլեգիալ կառավարման մարմնի՝ խորհրդի ձևավորման կարգն» արդեն կիրարկվում է հանրակրթական դպրոցներում, ինչ վերաբերում է «Հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների տարեկան բյուջեի պլանավորման և բյուջեի տարեկան ծախսերի հաշվետվության կարգին», ապա 2015-2016 ուսումնական տարվանից սկսված դպրոցները կառաջնորդվեն դրանով, ապա տեղերից ստացված առաջարկությունների և դիտողությունների հիման վրա կարգը, անհրաժեշտության դեպքում, կլրամշակվի:	

10. Հանրային ծառայողների գիտելիքների և հմտությունների բարելավում տեղեկատվության ազատության և հակակոռուպցիոն ոլորտներում					
Պարտավորությունը իրականացնող մարմին	ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարություն				
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Աշոտ Գիլոյան				
Պաշտոն, վարչություն/բաժին	Աշխատակազմի տեղական ինքնակառավարման վարչության պետ				
Էլ. հասցե	a.giloyan@mta.gov.am				
Հեռախոս	010-511-347				
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	<table border="1"> <tr> <td>Կառավարություն</td> <td>ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ</td> </tr> <tr> <td>Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ</td> <td>«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ «Հայաստանի երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիա» ՀԿ</td> </tr> </table>	Կառավարություն	ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ «Հայաստանի երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիա» ՀԿ
Կառավարություն	ՀՀ քաղաքացիական ծառայության խորհուրդ				
Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	«Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ «Հայաստանի երիտասարդ իրավաբանների ասոցիացիա» ՀԿ				
Հիմնական նպատակ	Հանրային ծառայողների գիտելիքների և հմտությունների ամրապնդման, կոռուպցիայի դեմ պայքարի հմտությունների, ինչպես նաև տեղեկատվության ազատության զարգացմանն ուղղված դասընթացների միջոցով խթանել հանրային ծառայությունների որակի				

	բարելավումը:			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)	Պետական ծառայողների համար կոռուպցիայի դեմ պայքարի և տեղեկատվության ազատության ոլորտում կազմակերպվող վերապատրաստման դասընթացների միջոցով տեղեկատվության, գիտելիքների և հմտությունների ապահովում: Միաժամանակ իրականացվում է նաև համայնքային ծառայողների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, ինչպես նաև ՀՀ մարզպետարանների աշխատակիցների վերապատրաստումները: Նշված ծրագրերում ներառված են կոռուպցիայի դեմ պայքարի հմտությունների բարելավմանը և տեղեկատվության ազատությանը վերաբերող թեմաներ:			
Համապատասխանությունը	Տեղեկատվության հասանելիությանը, հանրային հաշվետվողականություն, թափանցիկություն:			
Հավակնոտությունը	Պարտավորության իրականացման արդյունքում հանրային ծառայողները հնարավորություն կունենան ապահովել առավել բարձր մակարդակի թափանցիկություն և հաշվետվողականություն՝ հանրային ծառայություններ մատուցելիս:			
Կատարման կարգավիճակը	Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
			V	
Արդյունքների նկարագիրը	2015 թվականի օգոստոսի 21-ի դրությամբ նշված ծրագրով վերապատրաստվել են 680 համայնքային ծառայող, 440 համայնքների ղեկավարներ և ավագանիների անդամներ, ինչպես նաև մարզպետարանների 50 աշխատակից: Բացի այդ քաղաքացիական ծառայողների համար տեղի են ունեցել նաև հետևյալ դասընթացները՝ <ul style="list-style-type: none"> • «Ամբողջականության հիմունքներ» - «Հայ պետական ծառայողների միություն» հ/կ, 2015թ. հունիսին՝ 15 քաղաքացիական ծառայող, 2015թ. հուլիսին՝ 15 քաղաքացիական ծառայող: • «Կոռուպցիայի դեմ պայքար» - «ՀՀ Արդարադատության նախարարության իրավաբանական ինստիտուտ» ՊՈԱԿ, 2015թ. ապրիլին՝ 26 քաղաքացիական ծառայող, 2015թ-ի մայիսին՝ 26 քաղաքացիական ծառայող: • «Տեղեկատվության ազատությունը և հասարակության հետ կապերի ապահովումը կառավարման համակարգում» - «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» հ/կ, 2015թ-ի ապրիլին՝ 14 քաղաքացիական ծառայող: 			
Վերջնաժամկետը	2015թ. դեկտեմբեր			
Հաջորդ քայլերը	Շարունակել հանրային ծառայության ոլորտում վերապատրաստման դասընթացների անցկացումը:			
Հավելյալ տեղեկություն				
Վերապատրաստման արդյունքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը պարբերաբար տեղադրվում է ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարության համապատասխան կայք էջում:				

11. Խոշոր համայնքների տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության ապահովում

Պարտավորությունը իրականացնող մարմին		ՀՀ տարածքային կառավարման և արտակարգ իրավիճակների նախարարություն			
Պարտավորությունը իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ		Աշոտ Գիլոյան			
Պաշտոն, վարչություն/բաժին		Աշխատակազմի տեղական ինքնակառավարման վարչության պետ			
Էլ. հասցե		a.giloyan@mta.gov.am			
Հեռախոս		010-511-347			
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Կառավարություն	ՀՀ մարզպետարաններ			
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, աշխատանքային խմբեր, բազմակողմ այլ կազմակերպություններ	Ժուռնալիստների «Ասպարեզ» ակումբ ՀԿ			
Հիմնական նպատակ		Կապահովվի Հայաստանի 20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային կայքերի ստեղծումը, թարմացումը, համայնքային իշխանության կողմից ընդունված բոլոր իրավական ակտերի հրապարակումը, ավագանու նիստերի, հանրային քննարկումների և լսումների վերաբերյալ ծանուցումը և ավագանու նիստերի առցանց հեռարձակումը:			
Պարտավորության համառոտ նկարագրություն (140 պ'ն.)		20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների ավագանու նիստերը, հանրային քննարկումներն ու ՏԻՄ ասուլիսները առցանց հեռարձակելու տեխնիկասարքավորումների գնման, եղած կայքերի վերազինման կամ ստեղծման համար անհրաժեշտ է հայթայթել միջոցներ, ապահովել վերջիններիս և կայքերի պատրաստման ծառայությունների գնման գործընթացը: 20,000 և ավելի բնակչություն ունեցող համայնքների համացանցային տեղեկատվական կայքերի ստեղծում հանրային մեկնաբանությունների հնարավորությամբ: Համայնքների համապատասխան աշխատակիցների համար պետք է կազմակերպվեն դասընթացներ: Կայքերը պետք է գործարկվեն, թիրախ համայնքների ավագանու նիստերը և ՏԻՄ ասուլիսները պետք է առցանց հեռարձակվեն:			
Համապատասխանությունը		Տեղեկատվության հասանելիությանը, հանրային հաշվետվողականություն, թափանցիկություն:			
Հավակնոտությունը		Պարտավորության իրականացման արդյունքում համայնքի բնակչությունը տեղեկացված կլինի համայնքային ծրագրերի ավագանու նիստերում քննարկվող հարցերի ավագանու՝ այս կամ այն հարցի շուրջ դիրքորոշման արտահայտման վերաբերյալ:			
Կատարման կարգավիճակը		Չմեկնարկված	Սահմանափակ կատարված	Բավականին կատարված	Ավարտված
			V		
Արդյունքների նկարագիրը		«Տեղեկատվական համակարգերի զարգացման և վերապատրաստման կենտրոն» ՀԿ-ն պարբերաբար դասընթացներ է կազմակերպում ՀԿՏՀ շահագործման (ՀԿՏՀ ընդհանուր աշխատանք, ֆիզիկական անձանց և			

	կազմակերպությունների ռեգիստր, համայնքի բյուջեի կառավարում, եկամուտների և ծախսերի պլանավորում, ֆինանսական միջոցների կառավարում, բյուջետային հաշվետվություններ, համայնքային գույքի կառավարում, էլեկտրոնային փաստաթղթեր, տեղական տուրքերի և վճարների կառավարում, էլեկտրոնային փաստաթղթաշրջանառություն, հանձնարարականներ, ավագանու ենթահամակարգ) վերաբերյալ:
Վերջնաժամկետը	2016թ. ապրիլ
Հաջորդ քայլերը	Համայնքների ավագանու նիստերի և ՏԻՄ ասուլիսների առցանց հեռարձակում
Հավելյալ տեղեկություն	
Պարտավարությունն իրականացվելու է ժամանակակից տեխնիկական սարքավորումների միջոցով, կայքերի գործարկումը և նիստերի և ասուլիսների հեռարձակումը կհանգեցնեն առավել մեծ քանակով շահառուների՝ համայնքային առօրյաից իրազեկված լինելուն:	

Եզրակացություն

Աշխարհում ընթացող բաց կառավարություն շարժումը կոչված է ամրապնդելու քաղաքացիների և իրեն կառավարող էլիտաների միջև վստահությունը: Դա իշխանության համաչափ արձագանքն է քաղաքացիական հասարակության արդարացի պահանջին: Իշխանությունը գիտակցում և կարևորում է, որ առանց համակարգված աշխատանքի, առանց թափանցիկության սկզբունքների հստակ և պարզ ձևակերպման, առանց միջազգային լավագույն փորձի կիրառման և հասարակության պահանջի՝ անհնար է հաստատել և պահպանել քաղաքացիների վստահության այնպիսի մակարդակ, որը թույլ կտա անցավ վերապրել հասարակության ներկայիս տրանսֆորմացիան:

Հանրային կառավարման գործընթացների և պետական կառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության և հաշվետվողականության մակարդակի բարձրացումը ՀՀ կառավարության գործունեության առաջնայնություններից է:

Թեև ԲԿԳ հայաստանյան գործընթացում արձանագրվել են զգալի հաջողություններ, սակայն կառավարությունը հեռու է այն մտքից, որ գործընթացն անթերի է: Այսպես կոչված «քաղված դասերի» շարքին կարող ենք դասել քաղաքացիական հասարակության պահանջը կառավարությանը լինել ավելի պրոակտիվ, առավել ակտիվ իրականացնել գործընթացի վերաբերյալ հանրային իրազեկման արշավը, ընդլայնել կառավարություն-քաղաքացիական հասարակություն երկխոսության առկա հարթակը և այլն: Գործընթացի իրականացմանը վերաբերող խնդիրների մեկ այլ խումբ, որը նույնպես կառավարության ուշադրության կենտրոնում է, հանդիսանում է ստանձնած պարտավորությունների իրականացման վերջնաժամկետների պահպանումը: Այսպես օրինակ ԲԿԳ նախաձեռնության Օժանդակող գրասենյակի կողմից ԲԿԳ նախաձեռնության անդամ երկրների գործողությունների համար հրապարակված [օրացույցի](#) համապատասխան Հայաստանի երկրորդ ԳԾ-ի ավարտը նախանշվել է 2016թ. հունիսի 30-ը: Մինչդեռ հայաստանյան երկրորդ ԳԾ-ն հաստատվել էր նախքան օրացույցի հրապարակումը, ուստի առկա են պարտավորություններ, որոնց իրականացման վերջնաժամկետը նշված է 2016թ. դեկտեմբերը: Ստեղծված իրավիճակում ՀՀ

կառավարությունը ջանքեր է գործադրում այդ պարտավորություններն ավարտել օրացույցով սահմանված ժամկետում, սակայն դրա անհնարինության դեպքում, այդ պարտավորությունները կարող են տեղափոխվել Հայաստանի ԲԿԳ երրորդ գործողությունների ծրագիր: Ստանձնած պարտավորությունների վերջնաժամկետների հնարավոր խախտման վրա կարող են ազդել նաև որոշակի պարտավորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայության, գործընկեր դոնոր կազմակերպությունների հետ դրանց տրամադրման պայմանների բանակցությունների երկարաձգման կամ կառավարություն-քաղաքացիական հասարակություն կոնսենսուսի ապահովման համար հանրային քննարկումներին սահմանվածից ավել ժամանակի հատկացման և նմանօրինակ այլ խնդիրները:

Այդուամենայնիվ ՀՀ կառավարությունը բարձր է գնահատում ու կարևորում ԲԿԳ նախաձեռնությունը և կառուցողական առաջընթացի խթան է համարում այդ նախաձեռնության անդամությունը: Այս համատեքստում մեր երկիրն անմասն չի մնում նաև աշխարհում ընթացող բաց կառավարման գործընթացներից:

Հայաստանը վերահաստատեց իր ԲԿԳ նախաձեռնության լիիրավ անդամ լինելու պատրաստակամությունը 2015 թվականի համար 25.000 ԱՄՆ դոլար անդամավճար վճարելով ԲԿԳ նախաձեռնության Օժանդակող գրասենյակի և ԱՀՄ-ի պահպանման ծախսերը հոգալու համար:

Արդեն երկրորդ տարին է, որ անցկացվում է ԲԿԳ թեմատիկ միջազգային մրցանակաբաշխությունը, որը մեկնարկեց 2015թ. մարտին: ԲԿԳ նախաձեռնության անդամ 66 երկրներից ավելի քան 35 երկիր հայտ է ներկայացրել այս մրցանակաբաշխությանը: Հայտերը գնահատվում են 23 անդամից բաղկացած անկախ միջազգային պատվավոր ժյուրի կողմից: Այս տարի Հայաստանն առաջին անգամ մասնակցության հայտ է ներկայացրել ԲԿԳ «Հանրային ծառայությունների բարելավում՝ բաց կառավարման շնորհիվ» մրցանակաբաշխությանը և հուսով ենք, որ միջազգային պատվավոր ժյուրին բարձր կգնահատի Հայաստանում իրականացվող բարեփոխումների արդյունքները:

Աշխարհում ընթացող գլոբալ գործընթացները չեն կարող չհատվել նաև բաց կառավարություն շարժման հետ: Այսպես օրինակ, ԲԿԳ-Հայաստան երրորդ գործողությունների ծրագիրը մշակելիս նախապատվություն կտրվի այն առաջարկներին, որոնք, բացի ներկայից գործող չափանիշներին միաժամանակ միտված կլինեն Միացյալ ազգերի կազմակերպության կողմից հաստատված կայուն զարգացման նպատակների իրականացմանը:

ԲԿԳ գործողությունների ծրագրի իրականացումն այս տարիների ընթացքում նկատելի առաջընթաց է արձանագրել քաղաքացիական մասնակցության և կառավարման գործընթացների թափանցիկության ոլորտում: Սակայն բաց կառավարման համակարգային մոտեցումը, որը թույլ կտար ինտեգրել բաց կառավարման սկզբունքներն ու մոտեցումները կառավարության գործունեության այլ ոլորտներում ևս, դեռևս ցանկալի մակարդակի վրա չէ:

ՀՀ կառավարությունը պատրաստակամ է գործուն քայլեր ձեռնարկել՝ բաց կառավարման հայեցակարգային ու համակարգային ադապտացմանը իր գործունեության բոլոր ասպեկտներում: Դա կնպաստի կառավարության հանրային վարկանիշի ամրապնդմանը և բարեփոխումների մասին տեղեկատվության հանրայինացմանը:

Այսպիսով՝ ամփոփելով երկրորդ ԳԾ-ով ստանձնած պարտավորությունների կատարման ընթացքը, կարելի է փաստել, որ Հայաստանը թե՛ իր պարտավորությունների որակով և թե՛ դրանց իրականացման ընթացքով գրանցել է լուրջ առաջընթաց և զբաղեցնում է բավական առաջատար դիրքեր: ՀՀ կառավարությունը արժևորում է հայաստանյան պարտավորությունների կատարման շրջանակներում ներգրավված բոլոր գործընկերների ցուցաբերած աջակցությունը և ներդրած ջանքերը: